

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Gabriely Bašné a soudců Mgr. Ondřeje Hrabce a Mgr. Kateřiny Kozákové ve věci

žalobce: **Mgr. M. S.**
bytem X
zastoupený JUDr. Bc. Marcelou Oškrdovou, advokátkou
se sídlem Národní 416/37, Praha 1 – Staré Město

proti

žalovanému: **Úřad vlády České republiky**
se sídlem nábřeží Edvarda Beneše 128/4, Praha 1 – Malá Strana

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 7. 2020, č. j. 22677/2020-UVCR-7,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 7. 2020, č. j. 22677/2020-UVCR-7, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o žalobě v celkové výši 9 800 Kč k rukám jeho zástupkyně JUDr. Bc. Marcely Oškrdové, advokátky, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Žalobce dne 25. 6. 2020 podal k žalovanému žádost o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění účinném do 31. 7. 2020, ve které požadoval informaci o tom, *„zda a komu povinný na základě vlastní iniciativy nebo na základě žádosti poskytl nebo jinak zpřístupnil obsah materiálu č.j. 1324/09, který byl podkladem pro usnesení vlády č. 1205 ze dne 16.09.2009. Žádám o poskytnutí informací o všech subjektech, kterým případně povinný poskytl nebo jinak zpřístupnil obsah uvedeného materiálu, bez ohledu na to, zda se jednalo o soukromé osoby nebo orgány veřejné moci.“*
2. Žalovaný rozhodnutím ze dne 9. 7. 2020, č. j. 22677/2020-UVCR-3, podle § 15 odst. 1 a § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím žádost odmítl. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že *„žadatel požaduje poskytnutí informace, kterou Úřad vlády nemá k dispozici, jelikož Úřad vlády ČR nevede žádný přehled subjektů, jimž zpřístupnil předmětný obsah materiálu č.j. 1324/09. Žadatelem požadovaný přehled subjektů by musel být teprve nově vytvořen a až poté by mohl být žadateli poskytnut. [...] V daném případě se tedy nejedná o věc, kterou by bylo možné zodpovědět výtahem či shrnutím z existujících dokumentů, ani se nejedná o informaci, kterou by byl Úřad vlády ze zákona povinen disponovat. [...] Proto je tedy nutno tuto otázku subsumovat pod § 2 odst. 4 zákona o informacích, který stanoví, že se povinnost poskytovat informace netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací.“*
3. O podaném rozkladu rozhodla náměstkyně pro řízení Sekce kabinetu předsedy vlády paní Mgr. Bartha Tünde, pověřená řízením Úřadu vlády České republiky (dále jen „náměstkyně“), a to tak, že jej zamítla. V odůvodnění uvedla, že *„předpokladem existence povinnosti poskytnout informaci je, že povinný subjekt požadovanou informací buď disponuje, nebo pro něj z některého právního předpisu plyne povinnost takovou informací disponovat. Správní orgán I. stupně jednoznačně konstatoval, že Úřad vlády žádnou evidenci o tom, komu jsou poskytovány či zpřístupňovány jednotlivé materiály pro schůzi vlády, včetně požadovaného materiálu, nevytváří a nevede a na této skutečnosti nemůže nic změnit ani přesvědčení žadatele o opaku, bez ohledu na to, o jaké přirovnání toto své přesvědčení opírá. Zbývá proto posoudit, zda pro Úřad vlády z nějakého právního předpisu vyplývá povinnost takovou evidenci vést.“* Náměstkyně dále uvedla, že žádný právní předpis nestanoví povinnost žalovaného mít požadovanou informaci k dispozici. V rozhodnutí je rovněž uvedeno, že *„k tomu lze na okraj poznamenat, že již ze skutečnosti, že šlo o materiál předložený k projednání vládě, vyplývá, že seznámit se s ním mohli přinejmenším všichni tehdejší členové vlády a také řada dalších zaměstnanců jimi řízených ministerstev, jejichž pracovní náplň s problematikou obsaženou v tomto materiálu souvisela. Ze samotného usnesení vlády č. 1205 ze dne 16. září 2009, které je veřejně dostupné na internetových stránkách Úřadu vlády (<https://apps.odok.cz/djv-agenda?date=2009-09-16>), pak vyplývá, že úkoly podle tohoto usnesení vlády, jejichž věcný obsah je podrobně popsán v předmětném nelegislativním materiálu č.j. 1324/09, byly uloženy místopředsedovi vlády a ministru zahraničních věcí a ministru vnitra, přičemž je zřejmé, že k faktickému plnění těchto úkolů se s obsahem předmětného materiálu musel seznámit poměrně široký okruh zaměstnanců těmito ministry řízených úřadů a jim podřízených organizačních složek státu. Neexistoval a neexistuje však žádný zvláštní důvod, proč by o všech těchto osobách měla být vedena evidence, tím méně pak v působnosti Úřadu vlády.“* Proti tomuto rozhodnutí náměstkyně brojí žalobce podanou žalobou.

II. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

4. V podané žalobě **žalobce** namítá, že o rozkladu rozhodla náměstkyně pro řízení Sekce kabinetu předsedy vlády, která však nebyla oprávněná rozhodovat o rozkladu, jelikož o rozkladu má dle § 152 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, rozhodovat ministr nebo vedoucí jiného ústředního správního orgánu.
5. Dle žalobce není ve věci podstatné, zda povinný subjekt disponuje již vytvořenou evidencí adresátů, jimž byl materiál poskytnut, nýbrž zda povinný subjekt disponuje zdrojovou informací, tj. zda je schopen dohledat, kterým adresátům byly materiály poskytnuty (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2012, č. j. 1 As 141/2011-67, č. 2635/2012 Sb. NSS). Vyhledání osob, kterým byl materiál č. j. 1324/09 poskytnut, nemůže být vytvořením nové informace ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím, a to ani v případě, že povinný subjekt nedisponuje ucelenou samostatnou evidencí takových subjektů, když se jedná o pouhé mechanické vyhledání adresátů, jimž byl tento materiál postoupen. Žalobce odkázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 19. 8. 2020, č. j. 10 A 182/2017-28, ve kterém soud dospěl k závěru, že analýza jednotlivých dílů televizního pořadu za účelem zjištění, zda se daný díl týkal konkrétního tématu, není vytvoření nové informace. Z toho žalobce dovozuje, že není-li analýza pořadu vytvořením nové informace, nemůže tím být ani zpracování informace o totožnosti subjektů, kterým byl předán určitý dokument. Z napadeného rozhodnutí je dle žalobce zřejmé, že žalovaný má alespoň minimální část požadovaných informací. Žalobce rovněž připomenul, že právo na informace je chráněno v ústavním pořádku.
6. Dle žalobce jsou rozhodnutí správních orgánů nepřezkoumatelná, jelikož v nich není uvedeno, jakým způsobem ke zpřístupnění materiálů dochází. Podle žalobce materiály tohoto typu jsou buď zpřístupňovány elektronicky nebo jsou zasílány prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, případně jsou přebírány osobně, kdy je předpokladem, že převzetí je stvrzeno podpisem přebírající osoby.
7. **Žalovaný** ve vyjádření k žalobě uvedl, že náměstkyně byla usnesením vlády ze dne 27. 6. 2018, č. 446, pověřena řízením žalovaného do doby jmenování vedoucího. Žádná jiná osoba nebyla jmenována jako vedoucí žalovaného. Žalovaný je dle § 2 bodu 10 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy, jedním z ústředních orgánů státní správy. Podle § 28 odst. 3 zákona o zřízení ministerstev řídí žalovaného vedoucí. Podle § 152 odst. 2 správního řádu rozhoduje o rozkladu proti rozhodnutí ústředního správního úřadu vedoucí tohoto ústředního správního úřadu.
8. Žalovaný dále uvedl, že nedisponuje konkrétním seznamem osob, jež se s materiálem č. j. 1324/09 seznámil a ani není v jeho možnostech z žádných „zdrojových dat mechanickým ani jiným způsobem zjistit či vytvořit“. Materiál byl zveřejněn v elektronické knihovně eKLEP informačního systému ODok, čímž byl zpřístupněn osobám, jež mají do elektronické knihovny zřízen přístup. Tento okruh osob je vymezen okruhem připomínkových míst, jež se podílejí na projednání materiálů následně předkládaných vládě. V rámci připomínkových míst je zřízen přístup oprávněným uživatelům. Dle žalovaného nejde o omezení ústavního práva na informace, jelikož požadované informace vůbec neexistují.
9. Žalovaný rovněž nesouhlasil s námitkou nepřezkoumatelnosti, jelikož nemusel popisovat, jakým způsobem ke zpřístupňování materiálů dochází. Žalobce nic takového nepožadoval.

III. Posouzení žaloby

10. Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) v souladu s § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobcem vymezených námitek, vycházel při tom v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného a shledal, že žaloba je důvodná. O věci rozhodl bez jednání, jelikož s takovým postupem žalobce i žalovaný vyjádřili souhlas, resp. nevyjádřili nesouhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).
11. Městský soud na úvod konstatuje, že při přezkumu správního rozhodnutí může správní soud přezkoumávat pouze ty úvahy, kterými správní orgány své rozhodnutí odůvodnily. Lze připustit, že v řízení před soudem může být odůvodnění rozhodnutí správního orgánu blíže vysvětleno či upřesněno, nelze jej však tímto způsobem zcela nově doplňovat či nahrazovat (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2021, č. j. 8 Ads 231/2019-28). Nedostatek odůvodnění rozhodnutí vydaného ve správním řízení nemůže být dodatečně zhojen případným podrobnějším rozbohem právní problematiky učiněným až ve vyjádření k žalobě (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 10. 2004, č. j. 3 As 51/2003-58).
12. Dle § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím *povinnost poskytovat informace se netýká [...] vytváření nových informací.*
13. K výkladu pojmu „*nová informace*“ se obsáhle vyjádřil Nejvyšší správní soud v již zmíněném rozsudku sp. zn. 1 As 141/2011. Uvedl v něm, že je třeba rozlišovat případy, kdy je povinný subjekt schopen požadované informace sestavit ze „*zdrojových*“ informací, kterými disponuje, v zásadě mechanickým způsobem, a situacemi, v nichž sestavení požadované informace překračuje rámec takových jednoduchých úkonů. Rozlišení obou kategorií „*musí být hledáno v míře 'intelektuální náročnosti' činnosti, která by byla nutná pro přípravu odpovědi na žádost. Jinak řečeno o vytváření nové informace půjde pouze tehdy, jestliže k vytvoření odpovědi na žádost nestačí pouhé mechanické vyhledání a shromáždění údajů, které má povinný subjekt k dispozici a které jsou žadatelem poptávány, ale jestliže je nezbytné s těmito údaji provádět další zpracovávání nad rámec prostého 'vtělení' do odpovědi na žádost.*“ Soud nemůže souhlasit s žalobcem, že analýza jednotlivých dílů televizního pořadu za účelem zjištění, zda se daný díl týkal konkrétnímu tématu, není vytvořením nové informace. K tomuto názoru sice dospěl městský soud v rozsudku ze dne 19. 8. 2020, č. j. 10 A 182/2017-28, a následně i v navazujícím rozsudku ze dne 5. 2. 2021, čj. 10 A 182/2017-67, avšak oba tyto rozsudky byly ke kasační stížnosti zrušeny Nejvyšším správním soudem v rozsudcích ze dne 12. 11. 2020, čj. 3 As 288/2020-40, a ze dne 12. 11. 2020, čj. 3 As 288/2020-40. V posledně citovaném rozsudku kasační soud uvedl, že „*charakter žalobcem požadovaných informací je totiž takový, že k jejich zpracování je nutné použít složité analytické postupy, intelektuálně náročné myšlenkové postupy či výkladové metody (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2018, č. j. 5 As 47/2017 – 38). Potom však již jde – v intencích citovaného rozsudku č. j. 1 As 141/2011 – 67 – o další zpracovávání (podkladových informací) nad rámec prostého 'vtělení' do odpovědi na žádost, čili o vytvoření informací kvalitativně nových, které též jsou novými informacemi ve smyslu § 2 odst. 4 informačního zákona. Konkrétně právě klíčová informace o přítomnosti reprezentanta České advokátní komory [otázka sub 4)] v pořadu může vyžadovat bližší seznámení se s obsahem pořadu (jak byli hosté představeni, zda byla uváděna jejich profese advokáta či zástupce ČAK apod.) a provedení hodnotící úvahy o tom, kdo je a kdo není takovým reprezentantem. Podobně též*

přítomnost advokáta v pořadu vyžaduje hodnotící úvahu u osob, které mají více funkcí současně (například vysokoškolský profesor či poslanec může být současně advokátem apod.).

14. Městský soud výše citoval (body [2] a [3] tohoto rozsudku) podstatné části odůvodnění správních orgánů. Prvostupňový správní orgán uvedl, že požadované informace nemá k dispozici, protože nevede seznam subjektů, jimž daný materiál zpřístupnil, proto by tyto informace musel nově vytvořit a až poté žalobci poskytnout. Toto vyjádření lze dle soudu pochopit tak, že prvostupňový správní orgán by musel informace nově vytvořit z existujících dokumentů, což však nemusí činit, jelikož § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím neumožňuje. Takový názor není správný, jak plyne z judikatury citované v předchozím bodu tohoto rozsudku. Následně však prvostupňový správní orgán dodal, že „v daném případě se tedy nejedná o věc, kterou by bylo možné zodpovědět výtahem či shrnutím z existujících dokumentů“, což naopak naznačuje, že požadované informace, ani podkladové informace, vůbec nemá. V tomto je tak odůvodnění prvostupňového správního orgánu ve vnitřním rozporu.
15. Soud podotýká, že správní řízení je ovládáno zásadou jednotnosti řízení. Tato zásada znamená, že řízení představuje jeden celek až do vydání rozhodnutí a pojímá se dohromady (ve svém komplexu). Jako jeden celek jsou vnímána též všechna rozhodnutí vydaná v jednotlivých fázích řízení (srov. např. rozsudek ze dne 15. 3. 2017, č. j. 5 Azs 270/2016-39). Většinou není vyloučeno, aby odvolací správní orgán napravil vady řízení před správním orgánem prvního stupně. Jak vyplývá z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003-56, a rozsudky ze dne 28. 12. 2007, č. j. 4 As 48/2007-80, ze dne 26. 3. 2008, č. j. 9 As 64/2007-98, či ze dne 29. 11. 2012, č. j. 4 Ads 97/2012-66), případné nedostatky odůvodnění prvostupňového rozhodnutí mohou být napraveny druhostupňovým rozhodnutím, jelikož rozhodnutí správních orgánů prvního a druhého stupně tvoří jeden celek. Tato možnost nápravy je omezena zejména zásadou dvojinstančnosti řízení (blíže viz bod [13] usnesení Ústavního soudu ze dne 20. 9. 2022, sp. zn. IV. ÚS 1629/22, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 3. 2016, č. j. 3 As 167/2014-41, a tam citovaná judikatura). Z uvedeného zejména pro nyní posuzovanou věc plyne, že vadu vnitřní rozpornosti mohla napravit náměstkyně v žalobou napadeném rozhodnutí.
16. Náměstkyně jakožto druhostupňový správní orgán rozhodující o podaném rozkladu souhlasila s prvostupňovým správním orgánem v tom, že nevede evidenci o tom, komu jsou požadované materiály poskytovány či zpřístupňovány, a rovněž souhlasila, že takovou evidenci vést nemusí. Následně dodala, že materiál byl poskytnut vládě, proto se s ním mohli seznámit *přínejmenším všichni tehdejší členové vlády a také řada dalších zaměstnanců jimi řízených ministerstev*. Dle náměstkyně neexistoval důvod, proč by o těchto osobách měla být vedena evidence. Náměstkyně tak dle soudu odstranila vnitřní rozpornost prvostupňového správního orgánu, když přiznala, že si je vědoma některých osob, kterým byl materiál zpřístupněn, ale o nich nevede evidence. Vytvoření této evidence by znamenalo vytvoření nové informace.
17. Z odůvodnění druhostupňového správního orgánu tak již neplyne, že by správní orgány nemohly žalobcem požadované informace žalobci poskytnout, protože takové informace fakticky neexistují a správní orgány je nemohou zajistit z podkladových (zdrojových) informací. Dle soudu lze odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí interpretovat pouze tak, že náměstkyně sice věděla o osobách, kterým byl materiál zpřístupněn, avšak tato informace nebyla nikde zaznamenána, proto by ji musel povinný subjekt „vytvořit“ tím, že

by sepsal seznam těchto osob. Náměstkyně tak považovala za vytvoření nové informace pouze to, že by z podkladových informací zjistila potřebné informace. Jak již bylo uvedeno výše v bodu [13] tohoto rozsudku, takový názor je v rozporu s výkladem a pojetím „nové informace“ dle § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím. Městský soud opakuje, že pouze mechanické vyhledání a shromáždění údajů, jež jsou požadovány, a jež povinný subjekt má nebo musí mít, není vytvářením nové informace. Právní názor náměstkyně tak nebyl správný. Z uvedeného důvodu je nutné rozhodnutí napadené žalobou zrušit a věc vrátit náměstkyni k dalšímu řízení.

18. Soud dodává, že rozhodnutí náměstkyně není nepřezkoumatelné. Domnívala-li se náměstkyně, že pouze mechanickým sepsáním požadovaných informací z podkladových (zdrojových) informací je již vytvořením nové informace, nemusela se dále zabývat tím, jakým způsobem ke zpřístupnění materiálů dochází.
19. Žalobce namítal, že o rozkladu rozhodla osoba, která k tomu nebyla oprávněná. Soud souhlasí se žalovaným, že je dle § 2 bodu 10 zákona o zřízení ministerstev ústředním orgánem státní správy. Podle § 152 odst. 2 správního řádu rozhoduje o rozkladu vedoucí jiného ústředního správního úřadu. Podle § 178 odst. 2 správního řádu se nadřízeným správním orgánem ústředního správního úřadu se rozumí ministr, nebo vedoucí jiného ústředního správního úřadu. Z daných ustanovení tak plyne, že o rozkladu byl oprávněn rozhodovat vedoucí žalovaného. Z veřejně dostupných informací (<https://www.vlada.cz/cz/urad-vlady/vedouci-uradu-vlady/prehled/>) plyne, že paní Mgr. Bartha Tünde byla pověřena vedením žalovaného ode dne 28. 6. 2018 do 17. 12. 2021 (jmenování nové vedoucí žalovaného). Náměstkyně tak byla oprávněna vydat žalobou napadené rozhodnutí a nejedná se tak o rozhodnutí nicotné. Městský soud si uvědomuje, že soud k vypořádání této námítky nezvolil zcela procesně korektní postup, jelikož by správně měl zmíněnou internetovou stránkou provést jako důkaz na jednání. Takový postup však soud seznal nadbytečným, jelikož již z výše uvedeného důvodu nesprávného právního názoru musí zrušit rozhodnutí náměstkyně. V novém řízení o podaném rozkladu bude o rozkladu žalobce rozhodovat nová vedoucí žalovaného, proto ani otázka toho, zda náměstkyně byla oprávněna k rozhodnutí o rozkladu není podstatná pro navazující řízení. Městský soud tak postupoval v souladu se zásadou hospodárnosti a procesní ekonomie a nezvyšoval náklady řízení tím, že by ve věci nařídil jednání.
20. Podle § 16 odst. 6 zákona o svobodném přístupu k informacím, ve znění účinném od 1. 4. 2023, platí, že *při soudním přezkumu rozhodnutí o odvolání na základě žaloby podle zvláštního právního předpisu soud přezkoumá, zda jsou dány důvody pro odmítnutí žádosti. Nejsou-li žádné důvody pro odmítnutí žádosti, soud zruší rozhodnutí o odvolání a rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti a povinnému subjektu nařídí požadované informace poskytnout ve lhůtě, která nesmí být delší než 15 dní ode dne doručení rozsudku povinnému subjektu.* Soud poznamenává, že na nyní posuzovanou otázku postupu soudu je aplikovatelný § 16 účinný ke dni vydání tohoto rozsudku, přestože žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno ke v roce 2020. Ustanovení § 16 odst. 6 zákona o svobodném přístupu k informacím totiž dopadá na povinnost správního soudu při přezkumu rozhodnutí o odvolání. Přechodné ustanovení v čl. II zákona č. 241/2022, jež novelizovalo citovaný § 16 zákona o svobodném přístupu k informacím, nestanoví, že by se na řízení zahájená u správních soudů měl aplikovat zákon o svobodném přístupu k informacím v dosavadním znění.
21. Správní soudy se ve své judikatuře k povinnosti dané v § 16 odst. 6 zákona o svobodném přístupu k informacím již nesčetněkrát vyjadřovaly (viz např. rozsudky Nejvyššího

správního soudu ze dne 28. 1. 2015, č. j. 6 As 113/2014-35, nebo ze dne 14. 4. 2022, č. j. 10 As 542/2021-99, č. 4346/2022 Sb. NSS). Správní soud podle tohoto ustanovení není omezen jen na možnost zrušení správního rozhodnutí, ale disponuje rovněž atypickou pravomocí nařídit přímo povinnému subjektu, aby žadateli informaci poskytl. Krajské soudy, mají při postupu podle § 16 odst. 6 zákona o svobodném přístupu k informacím nejen postavení orgánu kasačního, nýbrž i postavení orgánu nalézajícího hmotné právo. Je tedy na nich, aby ověřily, zda existují důvody pro odmítnutí žádosti. Nejsou-li takové důvody, je povinen nařídit povinnému subjektu požadované informace poskytnout (srov. bod [122] rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2014, č. j. 8 As 55/2012-62, č. 3155/2015 Sb. NSS). Jedním z případů, ve kterém správní soudy nemohou postupovat podle § 16 odst. 6 zákona o svobodném přístupu informací je dle judikatury i situace, kde požadovaná informace fakticky neexistuje (viz body [41] a [42] rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2020, č. j. 5 As 170/2019-30, č. 4020/2020 Sb. NSS).

22. Přestože výše městský soud uvedl, že nemůže při přezkumu správních rozhodnutí zohlednit i významné doplnění odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí žalovaným uvedené až ve vyjádření k žalobě, v případě úvah o aplikovatelnosti § 16 odst. 6 zákona o svobodném přístupu k informacím již soud vystupuje ze své standardní čistě kasační funkce přezkumného soudu a stává se soudem nalézacím. Jako takový může a musí zohlednit i jiné okolnosti než ty uvedené v odůvodnění správních rozhodnutí. Městský soud tak musel zohlednit i to, že žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že z důvodu způsobu funkce elektronické knihovny EKLEP a systému ODok, nelze žádosti žalobce vyhovět, protože povinný subjekt požadovanou informaci nemá a ani neexistuje způsob, jak by je mohl získat. Jinými slovy žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že požadované informace neexistují. Není-li na jisto postaven stav, zda požadovaná informace existuje, či nikoliv, nemůže soud postupovat podle § 16 odst. 6 zákona o svobodném přístupu k informacím a přikázat poskytnutí požadované informace (bod [42] rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2020, č. j. 5 As 170/2019-30, č. 4020/2020 Sb. NSS).

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

23. Z výše uvedených důvodů městský soud rozhodnutí žalovaného zrušil dle § 78 odst. 1 s. ř. s.
24. Správní orgány se budou muset v dalším řízení zabývat tím, zda žalobcem požadovaná informace skutečně existuje. Dospějí-li k názoru, že existuje a k jejímu poskytnutí v souladu s žádostí by postačovalo mechanické vyhledání a shromáždění údajů bez nutnosti intelektuálně náročného myšlenkového postupu, informaci žalobci poskytnout.
25. Dospějí-li k názoru, že takto postupovat není možné, posoudí, zda nemohou žalobci poskytnout alespoň informace podobné těm, které požadoval, informují o tom žalobce a umožní mu modifikovat podanou žádost o informace. V rozsudku ze dne 28. 11. 2018, č. j. 9 As 257/2017-46, č. 3848/2019 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud totiž uvedl, že *„žádost o informaci nemá být hrou na slepou bábu mezi žadatelem a povinným subjektem. Je-li zřejmé, že žadatel o informace chce určitý druh informací, které sice povinný subjekt přesně nemá, ale má informace obdobné těm, které žadatel požaduje, měl by mu to sdělit, aby žadatel případně mohl svou žádost modifikovat.“* Uvedla-li náměstkyně, že ví alespoň o okruhu osob, kterému jsou požadované informace zpřístupněny, měla žalobce o tomto okruhu informovat a umožnit mu modifikovat žádost o informace tak, aby byl naplněn účel jeho žádosti (k tomu viz i

body [19], [20] a [23] rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2021, č. j. 8 As 62/2019-37).

26. Konečně dospějí-li správní orgány k závěru, že původní požadované informace neexistují, nebo žalobce nebude chtít v souladu s předchozím bodem tohoto rozsudku modifikovat svoji žádost a bude trvat na poskytnutí požadované informace, bude na místě rozhodnout o odmítnutí žádosti žalobce dle § 15 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím. V takovém případě však svůj názor správní orgán odůvodní v souladu s rozsudkem Nejvyššího správního ze dne 8. 10. 2015, č. j. 5 As 24/2015-36, dle kterého *„po povinném subjektu tedy nelze požadovat poskytnutí neexistujících informací, v tomto směru mu z povahy věci nemůže ani svědčit břemeno důkazní k prokázání skutečnosti, že určité informace nemá, neboť nelze prokazovat negativní skutečnost. Po povinném subjektu je ovšem nutné požadovat zdůvodnění toho, jaké konkrétní skutečnosti jej vedly k závěru o tom, že požadované informace nemá. Zcela nedostatečným by tedy bylo sdělení povinného subjektu, kterým by bez bližšího zdůvodnění pouze oznámil, že požadované informace nemá. Povinný subjekt musí zejména řádně odůvodnit, z jakých důvodů požadovanými informacemi nedisponuje, resp. disponovat ani nemůže, a na základě jakých skutečností dospěl ke zjištění, že požadované informace nemá (např. zda je vyhledával ve svém informačním systému, v archivu apod.). Takové sdělení včetně jeho zdůvodnění a jeho věrohodnosti je zapotřebí posuzovat v každém jednotlivém případě samostatně v závislosti na jeho konkrétních okolnostech, a to rovněž s přihlédnutím k tomu, zda se nemůže např. jednat jen o obstrukční jednání povinného subjektu. Nelze tedy bez dalšího dovozovat, že pokud povinný subjekt žadateli o informace bez relevantního zdůvodnění pouze sdělí, že tyto informace nemá, musí se žadatel s tímto tvrzením spokojit.“*
27. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s. Jelikož měl žalobce ve věci plný úspěch, náleží mu náhrada nákladů řízení. Tyto náklady představují náklady na soudní poplatek ve výši 3 000 Kč za podání žaloby a odměnu a náhradu hotových výdajů advokáta. Odměna náleží celkem za dva úkony právní služby, a to převzetí a přípravu zastoupení (§ 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)] a za návrh ve věci samé (žaloba) ve smyslu § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu. Za každý úkon právní služby náleží zástupci žalobce mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč (§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Celkem tedy činí náhrada nákladů řízení částku 9 800 Kč, kterou je žalovaný povinen uhradit žalobci k rukám jeho zástupkyně.

28.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 15.09.2023

Mgr. Gabriela Bašná v.r.
předsedkyně senátu